

INTRODUCTIE LESPAKKET

Medezeggenschap en participatie op school

Leuk dat je met studenten aan de slag gaat met medezeggenschap en participatie!

Het doel van dit lespakket is dat studenten leren dat ze invloed hebben en hoe ze die invloed kunnen gebruiken om mee te praten over de gang van zaken op school. De basis van deze lessen is dan ook de mening van de student. In de loop van de lessen dagen we ze uit om de verbeterpunten voor onderwijs die zij zien, om te zetten in concrete stappen.

Medezeggenschap en Burgerschap

Het politiek juridische domein van het vak Burgerschap laat studenten, onder andere, nadenken over het vormen van een mening: heeft dat nut en wat kun je ermee? Ook maakt het studenten bewust van hun omgeving en hun positie daarin. Studentmedezeggenschap gaat over hun positie binnen school en de mogelijkheden tot invloed die zij hebben.

Hierdoor sluit dit lespakket goed aan op het politiek juridische domein van Burgerschap. Door nu op te komen voor hun eigen belangen en die van hun medestudenten, leren ze ook hoe ze dit buiten de schoolmuren en later in hun werkleven toe kunnen passen. De school fungeert hierdoor als een soort mini-samenleving.

Voordat we beginnen

Studenten zijn lang niet altijd gemotiveerd om hun mening te geven. Dit heeft verschillende redenen. Een van die redenen is dat ze vaak niet geloven dat er iets met hun mening wordt gedaan. Studenten die positieve ervaringen met medezeggenschap hebben, geven daarentegen juist aan dat ze door medezeggenschap 'minder gefrustreerd' raken door zaken op school die niet goed lopen. Daarom is het belangrijk al voor de eerste les goed na te denken over hoe de verbeterpunten en oplossingen die studenten bedenken daadwerkelijk uitgevoerd kunnen worden. Soms kunnen studenten hier zelf verantwoordelijkheid in nemen, maar vaak zijn ze afhankelijk van een netwerk binnen school waar ze zelf (nog) geen toegang toe hebben. Vaak kun je als docent al wel een beetje aan zien komen, welke verbeterpunten studenten zullen noemen. Probeer zoveel mogelijk voorwerk te doen door van te voren afspraken te maken met teamleiders, afdelingsmanagers of andere medewerkers met posities waarin besluiten genomen kunnen

worden. Deze afspraken kunnen gaan over hoe de uitkomsten van dit lespakket eventueel verder worden opgepakt. In lesbrieven drie worden er een aantal opties voor het in gang zetten hiervan gegeven. Ter inspiratie kun je vast een kijkje nemen. Wanneer dit lespakket in verschillende klassen wordt gebruikt, kan het handig zijn om met het hele docententeam een strategie te bedenken.

Schrikt dit af? Als docent heb je nu eenmaal ook niet altijd de invloed die je graag zou willen hebben. Maar maak je geen zorgen! Probeer dat wat je voor elkaar kunt krijgen te regelen. Je kunt niet waarborgen dat er daadwerkelijk iets met de input van de studenten wordt gedaan. Wat je wel teruggeeft is dat je als docent luistert naar de student en dat is ook al heel waardevol. Daarnaast betekent medezeggenschap ook niet per definitie dat het altijd lukt om de gewenste invloed uit te oefenen. Soms lukt dat wel, soms niet, ook dat is een leerproces voor studenten.

Overzicht lessen:

- les 1 Wat is medezeggenschap?
- les 2 Wat gaat er goed, wat kan er beter op deze school?
- les 3 Hoe gaan we het aanpakken?

Veelgestelde vragen

• Hoe lang duren de lessen?

Het lespakket bestaat uit drie lessen van ieder 60 minuten.

• Aan hoeveel studenten kan ik deze les geven?

De lessen kunnen gegeven worden aan een groep van 3 tot 35 studenten. Wellicht is niet iedere les de samenstelling hetzelfde door afwezigheid. Als een student een les heeft gemist, zal diegene bepaalde informatie missen. Toch kan die student de les nog wel volgen door aan te sluiten bij een bestaand groepje.

• Wat heb ik nodig voor het geven van deze lessen?

Om deze lessen te kunnen geven heb je per les 1 lesbrief nodig. Verder zijn er per les verschillende materialen. Op iedere lesbrief staat een overzicht van de benodigde materialen. Al het papieren materiaal is via de website te downloaden. Deze kun je dus zelf printen. Ook de filmpjes zijn via de website te bekijken. Om deze aan de klas te laten zien **heeft u een beamer nodig**.

• Kan ik het lespakket ook zonder de video's gebruiken?

Nee, de video's zijn de basis van het lespakket en daardoor een essentieel onderdeel. Zonder de video's krijgen de studenten niet alle informatie die ze nodig hebben.

• Moet ik alle lessen gebruiken, of kan ik ook kiezen welke ik gebruik?

Omdat iedere les heeft een ander doel heeft en deze doelen op elkaar aansluiten, adviseren wij alle drie de lessen te gebruiken. Studenten geven vaak aan dat ze niet precies weten wat medezeggenschap en participatie inhouden: wat ze er wel van weten associëren ze meestal met 'saai'. Ook geloven ze meestal niet dat ze echt invloed hebben. De eerste les richt zich dan ook op de redenen om te willen participeren. Dit gebeurt door het vormen van een beeld van wat medezeggenschap en participatie zijn, en studenten te laten zien dat ze daadwerkelijk invloed hebben. Tijdens de tweede les worden verbeterpunten binnen school geïnventariseerd. Om studenten een succeservaring met medezeggenschap te geven wordt er in de derde les wordt er een aanpak bedacht, zodat er echt iets met de ideeën wordt gedaan.

• Is dit lespakket geschikt voor alle niveaus?

De opdrachten waarbij studenten in groepjes werken zijn misschien niet voor alle klassen geschikt. Kies er dan voor om deze opdrachten klassikaal uit te voeren. Op deze manier kun je als docent ondersteunen bij het komen tot verbeterpunten en strategieën om deze punten aan te pakken.

• Heb ik ervaring met medezeggenschap/participatie nodig om deze lessen te kunnen geven?

Dat heb je al! Lesgeven is doorlopend onderhandelen met studenten over hoe, wat, waar, wanneer, hoe lang en zelf waarom. Het enige dat je voor deze lessen moet kunnen is met een open houding naar studenten luisteren.

• Kan ik hulp krijgen bij dit lespakket?

Voor vragen over dit lespakket of medezeggenschap en participatie in het algemeen kun je altijd contact opnemen met JOB, we helpen je graag! Zie voor de contactgegevens: <https://www.jobmbo.nl/contact/>

Meer informatie over medezeggenschap en participatie?

download rapport

Dit lespakket is een van de uitkomsten van het project 'Jij beslist mee 3.0'. Een ander onderdeel van dit project was een onderzoek naar medezeggenschap in het mbo. De uitkomsten zijn verwerkt in het rapport 'Eindelijk een beetje macht' en kan gedownload worden via deze link. 'Jij beslist mee 3.0' is uitgevoerd door JOB en kon worden gerealiseerd dankzij een financiële bijdrage van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. JOB is dé landelijke jongerenorganisatie die mbo-studenten een stem geeft in het onderwijs. Dit doen we onder andere door studenten en studentenraden te informeren over hun rechten, mbo'ers te vertegenwoordigen richting media en politiek en door verschillende activiteiten te organiseren.